

Керівні Принципи ОЕСР для багатонаціональних підприємств

«Керівні Принципи ОЕСР (Організація Економічного Співробітництва та Розвитку) для багатонаціональних суб'єктів підприємницької діяльності» - це унікальний документ, прийнятий урядами держав ОЕСР, який визначає стандарти відповідального ведення бізнесу на міжнародних ринках, який відкриває шлях до діалогу постраждалих з фірмами, які порушують Керівні Принципи.

«Керівні Принципи ОЕСР для багатонаціональних підприємств» - це документ, створений у 1976 році, а в ході наступних перевірок зміцнений ефективним механізмом його поширення та механізмом отримання повідомлень про порушення. **Керівні Принципи це вимоги у сфері відповідального ведення бізнесу, скеровані урядами до підприємств, діяльність яких в будь-який спосіб виходить за межі однієї держави.** Керівні Принципи це зібрання принципів та стандартів з різних галузей, починаючи від прав людини, прав працівників та безпеки праці, також які торкаються питань доступу до інформації, оподаткування та охорони навколишнього середовища. З метою поширення та забезпечення дотримання Керівних Принципів держави, які підписали їх, створили Національні Контактні Пункти ОЕСР (НКП ОЕСР)

Для підприємств, які мають місцезнаходження на території однієї з держав, що підписала даний документ, його дотримання є обов'язковим не зважаючи на місце ведення діяльності. Керівні Принципи відносяться до підприємств, які інвестують за кордон, експортерів, імпортерів, постачальників, а також, які діють в межах ліцензії чи франшизи. Стосуються також і польських фірм, які доручають виготовлення продукції в Україні чи Білорусії, чи коли польські фірми імпортують закордонні продукти до Польщі.

У випадку порушення фірмою Керівних Принципів, постраждалі особи мають право поскаржитися до НКП ОЕСР і очікувати на допомогу. НКП прикладе усі зусилля для того, щоб допомогти знайти мирне вирішення ситуації. Заява може стосуватися актуальної ситуації, подій, які сталися у минулому, але фірма на них не відреагувала, або ситуація, яка загрожує порушенням Керівних Принципів у майбутньому. Заяву можуть подати професійні спілки, неурядові організації, організації споживачів або бізнес-партнери. Важливо, щоб заявник залишався у контакті з постраждалим, з метою одержання необхідної для справи інформації.

Перед подання скарги необхідно впевнитися:

- що справа належить до сфери Керівних Принципів;
- що місцезнаходження фірми, яка порушила Керівні Принципи є в одній з держав, на яку поширюються Керівні Принципи;
- до якого НКП ОЕСР з мережі потрібно подати скаргу;
- як виглядає процедура оскарження у обраному НКП;
- що справа буде належно документована.

Де подати скаргу?

На сьогодні, Керівних Принципів дотримуються всі держави-члени ОЕСР, а також Аргентина, Бразилія, Колумбія, Єгипет, Литва, Латвія, Марокко, Перу, Румунія, Туніс та Йорданія. На території всіх перелічених держав (окрім Йорданії) діють НКП ОЕСР. Якщо Керівні Принципи буде порушено в одній з перелічених держав, скаргу потрібно подати в НКП ОЕСР саме цієї держави. Якщо Керівні Принципи порушено в іншій країні, але місцезнаходження фірми, яка порушила Керівні Принципи, знаходиться в одній з держав, яка визнає їх, подавати скаргу потрібно саме до країни-походження фірми. Якщо виникають сумніви, як вчинити – найкраще буде зв'язатися безпосередньо з будь-яким НКП, і його працівники нададуть достовірну інформацію.

Як подати скаргу?

Перед внесенням скарги необхідно зайти на інтернет-сторінку обраного НКП та перевірити, чи визначено там спосіб повідомлення інформації про порушення Керівних Принципів. Часто на сторінці даного НКП можна знайти готовий формуляр скарги. Якщо такої інформації немає, тоді можна скористатись наприклад, з порад ОЕСР Watch http://oecdwatch.org/publications-en/Publication_3962. Адреси всіх НКП ОЕСР можна знайти на інтернет-сторінці <http://www.oecd.org/daf/inv/mne/2013NCPContactDetails.pdf>.

Слід подбати про детальний опис та документацію справи. Чим краще буде підготована справа на етапі подання скарги, тим краще буде проходити її розгляд. Майже кожна скаргу можна доповнити та поправити після надіслання до НКП, проте це вимагає часу. А час грає, не на жаль, не на користь постраждалих.

Що зробить НКП і на яку допомогу можна розраховувати?

Фундаментальною метою НКП ОЕСР є створення умов для діалогу між сторонами, постраждалим і фірмою, та допомога у виробленні взаємовигідного (консенсусного) для двох сторін рішення. Інструментом для досягнення даної мети є медіація. Потрібно пам'ятати, що НКП це не суди і вони не виносять вироків. НКП застосовують глибокий аналіз та оцінку справи лише тоді, коли сторони відмовляються від медіації або якщо медіація не принесла очікуваних результатів.

Коли надходить скарга, НКП аналізує її, перевіряє, чи вона обґрунтована та добре документована, спілкується з двома сторонами та приймає рішення про прийняття чи неприйняття справи до розгляду. Як правило, відхиляються справи неважливі, які ґрунтуються на чутках, необґрунтовані, спрямовані проти фірми, а не з метою знаходження мирного вирішення конфліктної ситуації. Перший етап роботи зі справою має тривати не більше 3 місяців.

Якщо справа буде прийнята до розгляду, НКП організує спершу індивідуальні зустрічі, а пізніше зустріч сторін. Під час діалогу сторонам допомагає медіатор – залежно від держави це професіонал ззовні або працівник НКП. Цей етап має, як правило, завершитися взаємним порозумінням і тривати не більше ніж пів року.

Завершенням справи є опублікування кінцевого рішення. У цьому документі знаходиться вся інформація, щодо справи, перебігу її розгляду та її вирішення. Коли сторони відмовляються від медіації або не знаходять порозуміння, у цьому документі вміщуються результати поглибленого вивчення справи та оцінка НКП. Документ цей обговорюється зі сторонами. Його підготування триває не більше 3 місяців.

Всі НКП дбають про збереження таємниці інформації про бізнес та інші важливі для сторін аспекти та прозорість процесу. З цією метою, окрім розміщення на сторінках НКП кінцевого рішення та інформації про справу, всі розмови сторін та зі сторонами зберігаються у таємниці. НКП дбає, щоб сторони отримали всю інформацію, щодо справи, водночас піклуючись про те, щоб передчасне розголошення суті справи не стало на перешкоді досягнення консенсусу.

Чому варто скористатись цим інструментом?

Найважливішою перевагою медіації є те, що доля справи від початку до завершення залежить від волі та дій сторін. Виявляється також, що дуже часто це і дешевший та швидший спосіб від судового розгляду. Полегшенням для сторін є і те, що НКП покриває витрати послуг медіатора.

Як це відбувається у Польщі?

У Польщі НКП діє з 2001 року при Польській Агенції Інформації та Закордонних Інвестицій, а всю інформацію на тему принципів діяльності та способу подання скарг, можна знайти на інтернет-сторінці http://www.paiz.gov.pl/kpk_oecd. Питання можна надсилати на адресу: ncpoezd@paiz.gov.pl або безпосередньо до працівника, контактні дані якого можна знайти на поданому сайті.

Які питання регулюються Керівними Принципами ОЕСР?

Розділ	Про що мова?
I. Поняття та принципи	<p><i>Керівні Принципи</i> підлягають застосуванню багатонаціональними підприємствами у всіх сферах їх діяльності.</p> <p>Підприємства повинні дотримуватися національного права, а якщо воно суперечить <i>Керівним Принципам</i>, тоді шукати спосіб їх дотримання у якнайбільшому обсязі не порушуючи національного права.</p>
II. Загальна політика	<p>Підприємства мають брати постійну участь:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ у тривалому та стабільному розвитку, ✓ у дотриманні прав людини, ✓ в утриманні від невідповідного залучення до політичної діяльності, ✓ не мститися працівникам за повідомлення про діяльність підприємства, яка суперечить праву, Керівним Принципам та політиці підприємства. <p>Керівні Принципи не можуть порушуватися і в сфері постачання та торговельних відносин.</p> <p>Якщо така ситуація має місце, то фірми мають реагувати. Щоб виключити негативні наслідки, можуть застосовувати тиск на партнерів.</p> <p>Підприємства повинні співпрацювати з заінтересованими особами та брати до уваги їхні думки при плануванні та в процесі прийняття рішень, які мають вплив на місцевих жителів.</p>
III. Доступ до інформації	<p>Підприємства повинні надавати достовірну інформацію про:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ свою діяльність, ✓ структуру, ✓ фінансову ситуацію, ✓ результати, ✓ власність, ✓ нагляд та працівників. <p>Також повинні дотримуватися високих стандартів фінансових та не фінансових звітів.</p>
IV. Права людини	<p>Підприємства зобов'язані поважати права людини (уникати їх порушення та не брати в цьому участі) в межах своєї діяльності та діяльності партнерів, та реагувати на такі випадку, коли вони виникають, також шляхом тиску на партнерів, щоб і вони реагували на такі ситуації.</p> <p>Підприємства повинні мати власну політику прав людини, контролювати її та мати власні механізми усунення негативних наслідків своєї діяльності.</p>

Розділ	Про що мова?
V. Працевлаштування та промислові відносини	<p>Підприємства зобов'язані:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ поважати права профспілок, ✓ право до загальних зборів, ✓ діяти на користь ефективного виключення примусової праці та праці дітей, ✓ поважати право до недискримінації на робочому місці та при працевлаштуванні. <p>Підприємства повинні надавати доступ до інформації:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ представникам працівників, що необхідна для проведення переговорів щодо умов праці, ✓ надавати можливість отримання повного та правдивого образу результатів діяльності структурного підрозділу чи цілого підприємства, ✓ про реструктуризацію або ліквідацію. <p><u>і не шантажувати перенесенням діяльності у відповідь на переговори про умови працевлаштування або організацію працівниками професійних спілок.</u></p> <p>Корпорації повинні:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ пропонувати найвищу можливу оплату праці (як мінімум, яка б покривала основні потреби працівників та їх сімей), ✓ забезпечити дотримання правил безпеки та гігієни праці.
VI. Навколишнє середовище	<p>Підприємства зобов'язані:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ опрацювати систему збирання та оцінки інформації про вплив на навколишнє середовище та безпеку, ✓ зобов'язані у відповідний час надавати інформацію суспільству та працівникам про можливий негативний вплив їх діяльності на навколишнє середовище. <p>Підприємства повинні інформувати та консультуватися з місцевими жителями, організувати відповідні курси для працівників у сфері безпеки та гігієни праці та охорони навколишнього середовища.</p>
VII. Боротьба з корупцією, спонуканням та примусом	<p>Підприємства ні самотійно, ні через посередників не мають пропонувати хабарі чи вимагати їх у відносинах з органами влади чи партнерами.</p> <p>Підприємства мають заборонити хабарництво та пильнувати, щоб будь-які пожертвування на політичні цілі повністю відповідали публічним вимогам прозорості та про це були повідомлені органи управління.</p>
VIII. Інтереси споживачів	<p>Підприємства зобов'язані:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ виконувати всі правові стандарти здоров'я та безпеки, ✓ надавати споживачам інформацію для прийняття свідомих рішень,

Розділ	Про що мова?
	<ul style="list-style-type: none"> ✓ забезпечити доступ до позасудових механізмів вирішення спорів, ✓ не займатися будь-якими практиками, що вводять в оману, мають шахрайський характер або є нечесними. <p>Підприємства мають співпрацювати з державними органами з метою запобігання серйозних загроз для здоров'я, публічної безпеки та навколишнього середовища.</p>
IX. Наука та технології	<p>Підприємства мають впроваджувати практику сприяння технологічному обміну в спосіб корисний для тривалого розвитку, і, де це можливо, розвивати співпрацю з місцевими організаціями B+R.</p>
X. Конкуренція	<p>Підприємства зобов'язані:</p> <ul style="list-style-type: none"> • вести свою діяльність відповідно до норм права конкуренції, • утриматись від встановлення цін, установлення аукціонів та ринкових маніпуляцій.
XI. Оподаткування	<p>Фірми повинні своєчасно виконувати податкові зобов'язання відповідно до вимог податкового права та податкового законодавства держави ведення діяльності.</p> <p>Повинні надати владі достовірну інформацію для правильного визначення розміру податку, уникаючи при цьому перенесення доходів та витрат за кордон з метою зменшення податкового тягаря.</p>